

Studentky a studenti středních škol stojí o to aktivně se podílet na utváření světa

(Praha 29.4.2023) Studentky a studenti pěti pražských středních škol se letos v dubnu sešli na konferenci v inspirativním prostředí Centra Architektury a Městského Plánování, aby zde před svými vrstevníky prezentovali projekty zaměřené na zlepšení svého okolí, nebo na podporu řešení sociálních či ekologických problémů. Setkání se uskutečnilo v rámci projektu pořádaného Multikulturálním centrem Praha “Máme demokracii a nebojíme se jí použít”, jehož cílem je podpořit mladé lidi aktivně se podílet na rozvoji občanské společnosti. Dalšími cíli konference bylo umožnit studujícím poznat se s vrstevníky z jiných středních škol a zprostředkovat jim zkušenost prezentace vlastních projektů na veřejnosti.

Teoretické workshopy a práce na projektech

Umět se na společenské problémy podívat očima těch druhých

Projekt “Máme demokracii a nebojíme se jí použít” probíhal na vybraných pražských středních školách od podzimu roku 2022. Studující nejprve absolvovali 5 dvouhodinových workshopů, které se věnovaly fungování demokratického zřízení a způsobům, jak se na něm mohou podílet oni sami. Formou interaktivních seminářů společně s lektorkami z Multikulturálního centra prozkoumávali témata jako integrace, svoboda nebo participace. Studující byli vedeni k tomu, aby se na společenské problémy a zájmy dokázali podívat jak z vlastní perspektivy, tak z perspektivy dalších zájmových skupin. Seznámili se také s příběhy lidí aktivních v občanské společnosti, které je inspirovaly pro druhou fázi workshopů. V rámci nich si studentky a studenti v menších skupinách zformulovali téma vlastního projektu, jímž by chtěli změnit něco ve svém okolí. Pomocí projektového formuláře si stanovili jednotlivé priority a vymysleli způsob, jakým budou téma projektu prezentovat odborné porotě. V této fázi podíl některých pracovních skupin na projektu skončil, ale většina se podrobnému rozpracování a realizaci projektu rozhodla věnovat i ve svém volném čase. Motivací pro ně byl nejen třídní vzdělávací pobyt v Berlíně, určený pro autory nejlepších projektů, ale také možnost vyzkoušet si vlastními silami ve světě něco změnit. Při realizaci projektů byly studentům oporou nejen lektorky MKC, ale také externí konzultanti. S pomocí kameramana Jana Škopa studující ze Střední průmyslové školy zeměměřická vytvořili prezentaci formou propracovaného informačního videa. Spolužákům z jejich paralelní třídy hnutí Tereza pomohlo s výběrem stromů vhodných k výsadbě na školním pozemku a Nadace Via podpořila studentky z Evangelické akademie při vyřizování úředních záležitostí potřebných k pořádání charitativního bazárku.

Hodnocení projektů odbornou porotou

Setkání, které obohatilo obě strany

Po té, co všechny studentské skupiny odevzdaly vypracované projektové žádosti a jejich prezentace, sešla se nad nimi porota složená z odborníků, kteří se rozvojem občanské společnosti zabývají ve svém profesním životě. Porotci záměrně pocházeli z různých odvětví a proto byli schopni se na studentské projekty podívat z nejrůznějších úhlů. V porotě se tak setkali spoluzakladatelka komunitního centra *Nesedím, sousedím* Kristýna Ciprová, expertka na participaci na lokální úrovni Iva Hájková, mentorka v hnutí *Elpida* Ivana Linhartová, ekolog a spolupracovník *Greenpeace* Jan Rovenský a novinářka a dramaturgyně *Českého rozhlasu* Táňa Zabloudivá. Porotci měli za úkol vybrat z každé zapojené školy ty nejlepší projekty a byli příjemně překvapeni jejich propracovaností i kvalitou vizuální prezentace. Ocenili také, že se studenti skutečně zajímají o své okolí a jsou citliví vůči sociálním i ekologickým problémům naší doby. Všechny zúčastněné projekty od porotců obdržely odborné posudky, v nichž porota vyzdvihla klady každého z nich a přidala úvahy nad tím, kam by šlo práci dále posunout. Následné vyhlášení výsledků na každé škole doprovodil jeden z porotců vyprávěním o svých pracovních zkušenostech, přínosech vlastních občanských aktivit do společnosti i o překážkách, kterým během své profesní dráhy musel čelit. Setkání s odborníky z praxe a vědomí, že ocenili jejich práci, bylo pro studenty jedním ze silných momentů celého projektu. Porotci možnost podílet se na hodnocení projektů hodnotily také jako přínosnou zkušenost, při níž mohli nahlédnout, jakým způsobem středoškoláci reflektují současný svět.

Konference v CAMPu

Zkusit si prezentaci pro veřejnost nanečisto

Studentská konference se konala 3. dubna 2023 v CAMPu a sešly se na ní autoři vítězných projektů ze všech zapojených škol spolu se svými vyučujícími a lektorkami z MKC Praha. Na konferenci v CAMPu sešla pestrá přehlídka projektů i jejich prezentací. Skupiny ze Střední umělecké školy textilních řemesel představily vizuálně poutavé prezentace Ekologického komiksu, kterým by rádi podpořili činnost organizace Friday for Future a Plakátů první pomoci, které informují veřejnost o správných způsobech první pomoci v nejčastějších situacích ohrožujících zdraví a život. Studující z Evangelické akademie prezentovali projekt na vybavení a zkrášlení prostor nové školní jurty, která má sloužit jako venkovní učebna, a projekt charitativního bazaru, v jehož rámci se jim podařilo vybrat částku 5 000 Kč určenou pro Azylový domů na Kladně.

Sociální tematikou se zabývali i studující ze SPŠ Zeměměřická. Jejich projekt se věnuje realizaci charitativního koncertu na podporu dítěte s handicapem a pro potřebu prezentace natočili videoklip. Druhá skupina z téže školy představila projekt na podporu ekologie v podobě zasazení stromů na pozemku školy a také návrh na sezení pro místní občany v blízkosti řeky Rokytky. Třetí skupina se pak věnovala obnově studentské místnosti v prostorách školy. Na zlepšení školního prostředí se zaměřila i skupina studentů z Akademie řemesel Praha, která využila své odborné znalosti a předvedla do nejmenších technických detailů propracovaný projekt na rekonstrukci školních toalet. To, že problém nevzhledného školního prostředí trápí studenty napříč středními školami, pak potvrdili i studující z Gymnázia Přípotoční, neboť jejich projekt se zabýval zvelebením kmenové třídy.

Přestože se studující i vyučující z pěti zapojených škol na konferenci viděli poprvé, vládla zde přátelská a podpůrná atmosféra. Možnost vyzkoušet si na konferenci prezentovat projekt před vrstevníky z ostatních škol, účastníci a účastnice hodnotili převážně pozitivně: *“Zprvu to byl stres, ale stálo to zato a jsem rád, že jsem měl tu příležitost.”* Také učitelé ocenili, že jejich žáci měli možnost si prezentaci vyzkoušet. *“Beru to pro ně jako skvělou přípravu na další studium či zaměstnání, takovou zkušenost jim sama v rámci výuky dopřát nemohu,“* zhodnotila akci jedna z vyučujících.

Exkurze v Berlíně

Poznávat nejen odlišnou kulturu, ale i sebe

Studující pak jako odměnu za práci na vítězných projektech, kterým věnovali i svůj volný čas, spolu se svými vyučujícími vyjeli na exkurzi do Berlína, kde jim německé partnerské organizace Arbeitskreis deutscher Bildungsstätten a 7xjung - der Lernort von Gesicht Zeigen připravily program zaměřený na demokratické vzdělávání. V rámci připravených aktivit poznávali odlišné kulturní prostředí a rozvíjeli svou schopnost diskuze, učitelé odjížděli obohaceni o nové výukové nástroje. Obě skupiny shodně ocenily možnost vzájemně se lépe poznat jak uvnitř svých tříd, tak napříč všemi školami, vyměnit si rozdílné studijní i profesní zkušenosti a v neposlední řadě navázat nová přátelství.

Co si ze spolupráce se studenty odnášíme

V prostředí, na němž se podílíme společně, se nám studuje lépe

Mnoho studentů středních škol napříč všemi obory se autenticky zajímá o svět okolo sebe a o občanskou společnost a rádi by k ní přispěli svým dílem. Zajímají je ekologické i sociální problémy a chtějí by se podílet na jejich řešení, potřebují se ale zorientovat v tom, jakými formami pomoci mohou sami přispět. Uvítali by, kdyby je v tom školy více podpořily prostřednictvím výuky, v níž by měli prostor pro práci na projektech, vycházejících ze společenských i osobních témat, které se jich zrovna nejvíce dotýkají a která vnímají jako důležitá pro svůj budoucí občanský život. Projektům, které vychází z aktuálních potřeb studentů, jsou dobrovolně ochotni věnovat mnoho energie a sil, a jejich učení tak probíhá efektivněji. Na druhou stranu takovýto způsob výuky přináší nové výzvy vyučujícím, neboť při něm musí se svou autoritou ustoupit do pozadí a přenechat více kontroly nad procesem svým studentům a být jim spíše poradci či mentory. V tom jim může pomoci profesní sdílení s kolegy a také myšlenkově otevřené vedení škol, které vyučující podpoří při zkoušení nových výukových metod.

Druhým velkým tématem bylo v rámci projektu samotné prostředí škol. Studující by si přáli pravidelně organizovat např. den určený přednáškám na společenská témata, která je zajímají, nebo si uspořádat školní bazar. Také by se rádi podíleli na vzhledu a vybavení svých tříd, a ocenily by možnost mít k dispozici místnost určenou ke samostudiu i k relaxaci. Kromě studia v příjemnějším prostředí, které *“přece přirozeně vede i ke větší chuti učit se a tím pádem k našim lepším studijním výsledkům”*, jak to pojmenovala jedna ze studentek, by jim možnost podílet se na utváření školního prostředí přinesla i větší pocit přináležení ke komunitě školy. Navíc by studující přirozeně trénovali dovednosti potřebné pro život v demokracii, jak se společně na něčem domluvit a pak to také společně udělat. Neboť právě komplikace při komunikaci a práci ve skupině byla jedním problémů, na který studentky a studenti při realizaci svých projektů naráželi a sami si uvědomovali, že by spolupráci potřebovali více trénovat.

Pokud bychom tedy školám na základě našeho projektu měli dát jedno doporučení, znělo by následovně. Chcete-li své studentky a studenty připravit na aktivní občanský život, přizvěte je do diskuze, ptejte se jich, na čem by se rádi ve škole i v okolním světě podíleli a dejte jim prostor, aby to realizovali. Víme, že to často není snadné, že školy narážejí na byrokratické, finanční i časové omezení, ale stojí to za to. Budete příjemně překvapeni jak smysluplné projekty dovedou vaši studující vymyslet a kolik sil jim budou ochotni věnovat, společně zlepšíte něco ve vašem okolí a v neposlední řadě vás to sblíží.

Projekt "Máme demokracii a nebojíme se ji použít" pořádaný Multikulturálním centrem Praha se koná podzástitou EU, OP Praha - Pól růstu ČR, v letech 2021-2023.

Kontakt pro média:

Krista Danovská

koordinátorka projektu „Máme demokracii a nebojíme se ji použít“

krista.danovska@mkc.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

